

Prima instanță - Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud. : M. Juganari)
Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : A. Danilov, O. Cojocaru, A. Pahopol)

DECIZIE

7 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în următoarea componență:

Președinte – Svetlana Filincova,

judecători – Galina Stratulat, Iurie Bejenaru, Nicolae Craiu, Dumitru Mardari,

examinând recursul declarat de Beregoi (Covrig) Tatiana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Beregoi (Covrig) Tatiana împotriva Beregoi Gheorghe privind partajul averii comune în devălmășie și cererea reconvențională depusă de Beregoi Gheorghe împotriva lui Beregoi (Covrig) Tatiana privind recunoașterea dreptului de proprietate la ½ cotă parte din imobil, cu atribuirea în natură,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020 prin care s-a respins apelul declarat Beregoi (Covrig) Tatiana și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 2 iulie 2019,

și a încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020 prin care s-a respins ca neîntemeiat demersul înaintat de Beregoi (Covrig) Tatiana privind numirea unei expertize tehnice,

c o n s t a t ă :

La 20 decembrie 2016, Beregoi (Covrig) Tatiana s-a adresat în instanța de judecată, cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Beregoi Gheorghe privind partajul averii comune în devălmășie.

În motivare a reiterat că, la 5 februarie 2008 a divorțat de Beregoi Gheorghe.

În timpul vieții de familie împreună au construit casa de locuit situată în raionul Ialoveni str. XXX, imobilul dat fiind un bun comun în devălmășie, contribuția lor fiind egală cu 1/2 cotă-parte.

Astfel, reclamanta a solicitat partajarea averii comune în devălmășie și anume a casei de locuit și a terenului cu numărul cadastral XXX, situat în or. Ialoveni str. XXX.

În cadrul examinării cauzei în fond, la 16 aprilie 2019, Beregoi Gheorghe a depus a înaintat acțiune reconvențională împotriva către Beregoi (Covrig) Tatiana.

În motivarea acțiunii reconvenționale, a indicat că cu Covrig (Beregoi) Tatiana s-a aflat în relații de căsătorie, până în anul 2008.

Pe parcursul căsniciei lor au dobândit în proprietate terenul pentru construcția casei individuale, fapt confirmat prin Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat pe numele Tatiane Beregoi și înscris în timpul căsătoriei pe numele

acesteia în Registrul bunurilor imobile ținut de SCT Ialoveni, IP „Agenția Servicii Publice”, data înregistrării 15.03.2002, imobil cu nr. cadastral XXX.

Tot în timpul căsătoriei împreună cu pârâta, pe acel lot de teren au construit casă de locuit individuală, cu suprafața de 107,2 m.p., cu construcțiile accesorii, suprafața 26.7 m.p. și suprafața de 16.7 m.p., nr. cadastrale XXX; XXX XXX, imobile înscrise în Registrul bunurilor imobile pe numele Tatianeii Covrig.

Deși imobilul a fost dobândit în timpul căsătoriei, pârâta l-a înregistrat la SCT Ialoveni la 14.06.2017, adică după desfacerea căsătoriei, fără știrea sa și fără să figureze și el în Registrul bunurilor imobile ca proprietar devălmaș. Chiar dacă, aceasta nu neagă faptul că imobilul respectiv constituie proprietate în devălmășie a soților pe cote-părți egale, consideră că neînscierea acestei proprietăți în Registrul ținut de SCT Ialoveni îi afectează dreptul său de proprietate asupra cotei-părți din imobil ce-i aparține.

Beregoi Gheorghe a indicat că, până la moment locuiește și se folosește de casa de locuit, construcțiile accesorii și terenul aferent construcțiilor, imobil în care locuiește și Covrig (Beregoi) Tatiana, lipsind între ei o înțelegere pe marginea partajării lui în natură pe cote-părți egale iar potrivit concluziei specialistului nr. 044 din 28.03.2019 întocmit de expertul „CEXIN” S.R.L, valoarea de piață a bunurilor imobile cu nr. cadastrale XXX, XXX XXX, XXX, amplasat în or. Ialoveni, str. XXX, constituie suma de 492 300 lei, fiind stabilite și variantele de partajare a întregului imobil a câte 1/2 cotă-parte ideală pentru fiecare.

Beregoi Gheorghe solicită, recunoașterea dreptului de proprietate al său, asupra a 1/2 cotă-parte ideală din imobilul compus din teren pentru construcții cu suprafața de 0,0657 ha, casă de locuit individuală, cu suprafața de 107,2 m.p; construcție accesorie, cu suprafața 26,7 m.p., construcție accesorie cu suprafața de 16,7 m .p; amplasate în or. Ialoveni, str. XXX, cu nr. cadastrale XXX, XXX, XXX, XXX, atribuind părților a câte 1/2 cotă parte ideală din imobil în natură, potrivit Raportului de constatare.

Prin hotărârea Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni din 2 iulie 2019, cererea de chemare în judecată înaintată de Beregoi (Covrig) Tatiana către Beregoi Gheorghe privind partajul averii comune în devălmășie și cererea reconvențională înaintată de Beregoi Gheorghe către Beregoi (Covrig) Tatiana privind recunoașterea dreptului de proprietate a 1/2 cotă parte din imobil, dobândit în timpul căsătoriei cu atribuirea lui în natură au fost admise integral.

S-a recunoscut dreptul de proprietate a lui Beregoi Gheorghe, asupra a 1/2 cotă-parte ideală din imobilul compus din teren pentru construcții, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 0,065“ ha, casa de locuit individuală, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 107,2 m.p., construcție accesorie, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 26,7 m.p. și construcție accesorie cu numărul cadastral XXX cu suprafața de 16,7 m.p., amplasate în or. Ialoveni, str. XXX.

S-au partajat bunurile imobile teren pentru construcții, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 0,0657 ha, casa de locuit individuală, cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 107,2 m.p., construcție accesorie cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 26,7 m.p. și construcție accesorie cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 16,7 m.p., amplasate în or. Ialoveni, str. XXX, ce constituie proprietate în devălmășie a soților Beregoi (Covrig) Tatiana și Beregoi Gheorghe și determinate în proprietate:

Lui Beregoi Gheorghe -varianta nr. I, din clădiri și construcții, conform concluziei specialistului nr. 044 din 28.03.2019, schema nr. 1, vopsită în culoarea după cum urmează:

A. Clădiri și construcții - cu valoarea de 172191 lei, inclusiv:

1. Din casa de locuit lit. 01/A cu lit.a-01: încăperea nr.1b (coridor) cu $S_{tot}= 5,3$ m/p și valoarea 18011 lei;

încăperea nr.2 (locativ) cu $S_{tot} = 19,4$ m/p și valoarea 53072 lei;

încăperea nr.3 (locativ) cu $S_{tot} = 11,0$ m/p și valoarea 53982 lei;

2. Beci lit. (02) cu valoarea 29043 lei;

3. Șură lit. (02) cu valoarea 18083 lei;

B. $\frac{1}{2}$ cotă-parte din terenul aferent egală cu $S_1=328,5$ m.p. cu valoarea de 72925 lei;

Parcela de teren cu $S_1= 328,5$ m.p. pe planul (releveul) construcțiilor primei părți cu $\frac{1}{2}$ cotă-parte în hotarele terenului indicate pe Schema nr. 2, vopsite în culoarea roz.

În total, lui Beregoi Gheorghe fiindu-i atribuit în natură $\frac{1}{2}$ cotă-parte din clădiri și construcții și terenul aferent egală cu 245 116 lei.

Lui Beregoi (Covrig) Tatiana - varianta nr. II, din clădiri și construcții conform concluziei specialistului nr. 044 din 28.03.2019, schema nr. 1, partea care nu este vopsită, după cum urmează:

A. Clădiri și construcții - cu valoarea de 174259 lei, inclusiv:

1. Din casa de locuit lit.01/A:

încăperea nr.1a (coridor) cu $S_{tot} = 8,1$ m/p și valoarea 27527 lei;

încăperea nr.4 (locativ) cu $S_{tot} = 18,6$ m/p și valoarea 91278 lei;

încăperea nr.5 (bucătărie) cu $S_{tot} = 11,3$ m/p și valoarea 55454 lei;

B. $\frac{1}{2}$ cotă-parte din terenul aferent egală cu $S_{II}= 328,5$ m.p. cu valoarea de 72925.

Parcela de teren cu $S_{II}= 328,5$ m.p. pe planul (releveul) construcțiilor părții a doua cu $\frac{1}{4}$ cotă-parte în hotarele terenului indicate pe Schema nr. 2, care nu sunt vopsite.

În total, Tatianeii Beregoi (Covrig) i s-a atribuit în natură $\frac{1}{2}$ cotă-parte din clădiri, construcții și terenul aferent egală cu 247 184 (două sute patruzeci și șapte mii una sută optzeci și patru) lei.

S-a încasat de la Beregoi (Covrig) Tatiana în beneficiul lui Beregoi Gheorghe diferența din valoarea cotelor-părți atribuite în mărime de 2068 (două mii șaiszeci și opt) lei, 00 bani.

Pentru izolarea părților una de alta, proprietarii Beregoi (Covrig) Tatiana și Beregoi Gheorghe vor efectua următoarele lucrări de construcție principale la imobilul cu numerele cadastrale XXX, XXX, XXX, XXX, amplasate în or. Ialoveni, str. XXX:

Astfel, Beregoi Gheorghe, la casă va demonta blocul de ușă între încăperile la 1A 2 și va închide golul format cu zidărie de cotileț sau fortan; va demonta blocul de fereastră în încăperea nr. 2, va lărgi golul pe verticală și va monta un bloc de ușă cu geam; va executa un gol de ușă conform schemei nr. 1, între încăperile nr. 2-3, va executa un perete despărțitor în coridorul nr. 1, conform schemei nr. 1.

La teren, va executa o groapă de hazna în partea primei părți.

Beregoi (Covrig) Tatiana, la casă va demonta blocul de ușă de la intrarea din încăperea nr. 1 și va închide golul format cu zidărie de cotileț sau fortan; va executa două goluri de ușă conform schemei nr. 1 în încăperile nr. 5 și 4.

La teren, Beregoi (Covrig) Tatiana va monta o poartă în partea părții a doua dinspre stradă.

La teren ambele părți, Beregoi Gheorghe și Beregoi (Covrig) Tatiana vor monta un gard despărțitor conform Schemei nr. 2, cu lungimea totală de 43,07 m.l., a câte 21,54 m.l. fiecare.

S-a încasat de la Beregoi (Covrig) Tatiana, în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 7265 (șapte mii două sute șaiszeci și cinci) lei, 52 bani.

Cererea lui Beregoi Gheorghe privind încasarea din contul lui Beregoi (Covrig) Tatiana a cheltuielilor de judecată ce țin de plata taxei de stat și întocmirea concluziei specialistului s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a hotărî astfel, instanța a constatat că, la caz au fost efectuate două constatări a specialiștilor cu privire la stabilirea variantelor de partajare a casei de locuit și terenului aferent și propuse variante de partajare.

Din concluziile specialiștilor instanța a constatat că, spre deosebire de constatarea specialistului din 24.07.2017 efectuată de specialistul OCT Ialoveni Concluzia specialistului nr. 044 din 28.03.2019 efectuată de specialistul "Cexin" S.R.L. conține o descriere mult mai clară și mai detaliată a bunului imobil în litigiu, a variantelor de partajare și a acțiunilor pe care fiecare parte urmează să le întreprindă în vederea izolării încăperilor.

La stabilirea variantelor de partajare, instanța a ținut cont de propunerile formulate anume în concluzia specialistului nr. 044 din 28.03.2019, deoarece aceasta va înlesni nu doar executarea hotărârii, dar și înregistrarea cotelor-părți atribuite în natură de către organul cadastral.

Instanța a conchis că, îi va atribui lui Beregoi (Covrig) Tatiana încăperile ce urmează să-i revină părții a II-a conform Concluziei specialistului nr. 044 din 28.03.2019, deoarece aceste încăperi corespund în principiu încăperilor propuse spre repartizare primei părți din constatarea specialistului din 24.07.2017 și la care reclamanta a declarat că pretinde.

Lui Beregoi Gheorghe, instanța a concluzionat că îi va atribui încăperile și construcțiile ce urmează să-i revină părții a I conform concluziei specialistului nr. 044 din 28.03.2019, deoarece în această parte sunt incluse beciul și șura la care Beregoi (Covrig) Tatiana a declarat că nu pretinde.

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 2 iulie 2019, la 16 iulie 2019, Beregoi (Covrig) Tatiana a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei hotărâri noi.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020, a fost respins apelul declarat de Beregoi (Covrig) Tatiana și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni din 2 iulie 2019.

La 20 iulie 2020, Beregoi (Covrig) Tatiana a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și transmiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În motivare a invocat că, nu este de acord soluția instanțelor ierarhic inferioare. Concluzia specialistului nr.044 din 28 martie 2019 efectuată de Centrul de expertize Independente „Cexin” pe care instanța a pus-o la baza partajării averii ca fiind o variantă mai explicită, nu este o variantă optimală, existând o diferență de preț dintre încăperile locative nr.2 și nr.4.

De asemenea, concluzia partajării terenului nu este efectuată cu respectarea prevederilor art. 361 din Codul civil (în redacția de până la 01 martie 2019) privind modul de partajare a bunului proprietate comună pe cote părți.

Recurenta a indicat că, conform schemei nr.2 din proiectul constatarea specialistului la partajul terenului vizibil este privată de dreptul de a avea acces la peretele imobilului care trece în proprietatea sa după partajul averii conform concluziei specialistului ne,044 din 20.02.2019.

Conform schemei nr.1 schema de partajare a imobilului, coridorul nr.1 îi revine ei, însă terasa 10.6 m. p. care ar trebui să-i revină lui Beregoi Gheorghe conform planului hașurată cu roz, pe plan este indicată, dar în concluzie nu este, astfel terasa nu a fost partajată.

Dacă terasa trece toată în proprietatea lui Beregoi Gheorghe, este privată de dreptul de a avea acces la peretele coridorului nr.1 la care îmi revine mie în urma partajului imobilului.

Recurenta a indicat că, propunerea de partajare este făcută la cererea avocatului Victor Dodon în afara ședinței, și astfel a fost privată de dreptul de a adresa întrebări asupra cererii de efectuare a concluziei privind partajul averii comune în devălmășie.

Instanța de apel neîntemeiat a respins solicitarea de numire a unei expertize și eronat a concluzionat că cererea putea să fie înaintată în instanța de fond și astfel. instanța a încălcat prevederile art. 372, 119 și 148 din Codul de procedură civilă.

Recurenta a indicat că, adoptarea soluției de către instanța de fond și menținută de instanța de apel în baza concluziei specialistului Cexin efectuată la cererea avocatului Victor Dodon i-a încălcat dreptul la un proces echitabil.

Prin cererea de apel a solicitat numirea unei expertize tehnice pentru a elucida lacuna din hotărârea primei instanțe emisă în baza unei concluzii a specialistului Cexin, întocmită cu încălcarea legii.

Recurenta a indicat că, concluzia a specialistului contravine normelor dispunerea efectuării expertizei unde direct este stipulat că raportul de expertiză al specialistului, nu poate înlocui raportul de expertiză și nici exclude necesitatea efectuării expertizei.

Recurenta consideră că, prin admiterea și punerea la baza hotărârii concluzia specialistului CEXIN privind partajul averii comune în devălmășie care sa efectuat la cererea avocatului Victor Dodon în afara ședinței de judecată, i s-a încălcat dreptul la un proces echitabil, principiul contradictorialității și echității în drepturile procedurile, prin aceste încălcări a fost privată de dreptul de a adresa întrebări specialistului care a efectuat această concluzie.

Examinând cauza instanțele investite cu judecarea fondului nu au stabilit corect situația de fapt și de drept a litigiului.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 10 martie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit scrisorii de comunicare, instanța de apel a expediat părților decizia motivată la 8 mai 2020, însă la materialele dosarului lipsesc date referitoare la recepționarea aceteia. Astfel, instanța de recurs consideră că cererea de recurs declarată

la 20 iulie 2020, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Astfel, la 5 august 2020, instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, fiind recepționat la 8 august 2020, potrivit avizelor de recepție (f. d. 11 Vol. II).

La 13 august 2020, Beregoi Gheorghe a depus referință menționând că, la examinarea cauzei în instanțele investite cu judecarea fondului, instanțele au aplicat corect legea materială și procesuală.

Cu referire la obiecțiile expertizei din 28 martie 2019, Beregoi Gheorghe a menționat că, recurenta nu a obiectat asupra concluziei specialistului, fiind de acord cu acesta concluzie. De asemenea, expertiza a fost efectuată de o persoană abilitată, iar prevederile art. 148 din Codul de procedură civilă au fost respectate. A pledat pentru respingerea recursului.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 23 septembrie 2020 recursul înaintat de Beregoi (Covrig) Tatiana s-a declarat admisibil.

Potrivit art. 441 și art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului, verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând argumentele invocate în recurs, pe baza materialelor din dosar, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acestea este întemeiat și urmează a fi admis cu casarea deciziei și a încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020 și restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

În baza art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Examinând decizia contestată, prin prisma motivelor de recurs invocate, Colegiul reține următoarele:

Prin acțiunea sa, reclamanta a solicitat partajul averii comune în devălmășie, și anume casa de locuit situată în r-nul Ialoveni, str. A. Donici, 10.

Totodată, a solicitat instanței efectuare unei expertize tehnice în vederea partajării casei de locuit și a terenului aferent.

Prin încheierea din 14 februarie 2017, Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni s-a dispus efectuarea de către Î. S. „Cadastru” a unui raport de delimitare și stabilire a costului și variantele posibile de partajare a terenului și casei de locuit.

Prin constatarea specialistului privind stabilirea variantelor de partajare a casei de locuit și a terenului aferent din 24 iulie 2017 s-au propus variante de partajare a bunurilor imobile (f.d.10-18 Vol. I)

Ulterior, în cadrul examinării cauzei, pârâtul Beregoi Gheorghe, a mai efectuat o concluzie a specialistului la Centrul de Expertize Independente privind modalitatea de partajare a imobilului din litigiu (f.d.121-133 Vol. II)

Prin hotărârea din 2 iulie 2019, instanța de fond a dispus partajarea bunurilor imobile după varianta propusă prin concluzia specialistului de la Centrul de Expertize Independente din 28 martie 2019.

Nefiind de acord cu această variantă de partajare, Beregoi (Covrig) Tatiana a declarat apel, iar în cadrul judecării apelului a solicitat instanței numirea unei expertize tehnice a imobilului.

Prin încheierea din 10 martie 2020 Curtea de Apel Chișinău, a respins ca fiind neîntemeiat demersul înaintat de Beregoi (Covrig) Tatiana privind numirea unei expertize tehnice.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 10 martie 2020, a respins apelul declarat de Beregoi (Covrig) Tatiana și a menținut hotărârea Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni din 2 iulie 2019.

Contestând cu recurs decizia instanței de apel, recurenta a invocat netemeinicia atât a deciziei cât și a încheierii prin care s-a respins demersul de efectuare a expertizei motivând că refuzul instanței de apel în numirea expertizei tehnice este ilegal și neîntemeiat.

Specialiștii care au efectuat întocmirea concluziilor nu poartă răspundere pentru veridicitatea concluziilor, iar, pentru a elucida orice îndoială este necesară efectuarea unei expertize tehnice a imobilului cu respectarea prevederilor art. 148 din Codul de procedură civilă.

Fără efectuarea unui asemenea raport de expertiză este imposibilă emiterea unei hotărâri corecte și legale.

Examinând cauza în ordine de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție apreciază critic constatările instanței de apel și constată că decizia instanței de apel este nemotivată.

Soluția adoptată de instanța de apel nu întrunește condițiile de legalitate prevăzute de dispozițiile art. 373 din Codul de procedură civilă.

Judecând cauza în ordine de apel, instanța nu a dat un răspuns explicit și clar la argumentele apelantului cu referire la numirea unei expertize tehnice, nu motivează în nici un mod respingerea acestuia, ceea ce nu echivalează cu o motivare aptă să satisfacă exigențele legii procesual civile.

Astfel, alegațiile formulate în dezacord cu soluția primei instanțe nu au fost clarificate de instanța de apel, deși ultima avea obligația de a se pronunța asupra fiecărui motiv, astfel ca acestea să fie răsturnate pentru a da posibilitate instanței de recurs să exercite controlul judiciar a soluției pronunțate.

Instanța, respingând apelul a omis să cerceteze motivele din cererea de apel.

Însă, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului obligă instanțele naționale să explice în mod corespunzător motivele pe care își bazează deciziile lor.

Întinderea obligației de a motiva o hotărâre variază în funcție de caracterul deciziei și trebuie determinate ținând cont de circumstanțele cauzei (cauza Ruiz Torija vs. Spania, § 29, 9 decembrie 1994). Deși art. 6 § 1 din Convenție nu obliga instanțele naționale să prezinte un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un justițiabil, obligația respectivă presupune, totuși, prezentarea unor replici specifice și exprese la argumentele decisive pentru examinarea cauzei respective (Ramos Nunes de Carvalho e Sa vs. Portugalia [MC], nr. 55391-13 și alte două, §185, 6 noiembrie 2018).

Colegiul notează că în prezenta cauza, la adoptarea soluției, instanța de apel sa bazat în exclusivitate pe concluzia specialistului nr.044 din 28 martie 2019, care îl avantajează doar pe Beregoi Gheorghe.

A decis să acorde pondere exclusivă concluziei respective, fără a aprecia necesitatea dispunerii efectuării unei expertize tehnice în vederea elucidării unor aspectelor invocate de apelant, chiar dacă aceasta a solicitat numirea unei expertize ÎN temeiul art. 148 din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020 nu răspunde la motivele cererii de apel referitoare la faptul concluzia specialistului nr.044 din 28 martie 2019, pusă la baza emiterii soluției, care nu este un raport de expertiză și nu oferă nici un răspuns referitor la soluționarea litigiului și ca urmare nu exclude necesitatea posibilitatea numirii unei expertizei

În aceste circumstanțe, instanța de apel a eșuat să ofere un răspuns clar și exhaustiv la un argument esențial, a cărei respingere, în mod evident, necesita o motivare specifică și explicită, or, a rămas probabilitatea ca în cazul în care Curtea de Apel Chișinău ar fi admis cererea de efectuare a expertizei și ar fi luat în considerare concluziile acesteia, exista motive unei alte soluții pe fondul cauzei.

Dispoziția art. 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, stipulează că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

Potrivit art. 239 din Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

Art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

În conformitate cu art. 373 alin. (1), (2), (5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Iar conform prevederilor art. 390 alin. (1) lit. e), f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă, decizia instanței de apel trebuie să conțină: motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă, concluziile instanței de apel în urma examinării apelului. În cazul respingerii apelului, instanța de apel este obligată să indice în decizie motivele respingerii. Astfel, Colegiul notează că legea procesuală consacră principiul general conform căruia orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv.

Această dispoziție este dictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului urmează să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

Motivarea este un element esențial al hotărârii judecătorești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie.

Astfel, pentru ca o hotărâre judecătorească să fie motivată, în sensul art. 239 din Codul de procedură civilă, este necesar ca instanța să motiveze soluția dată fiecărui capăt de cerere și să răspundă la argumentele părților.

La caz, din conținutul deciziei instanței de apel, nu există nici o apreciere din care să rezulte argumentele pentru care temeiurile de fapt și de drept a apelului au fost calificate ca nefondate.

Decizia nu face trimitere, nu analizează criticile invocate de apelant și nu există considerente din care să rezulte care este motivarea soluției de respingere a demersului de numire a expertizei, context în care instanța de apel nu a analizat apelul motivat pe temeiurile din art. 148 din Codul de procedură civilă.

În acest sens, se reține că actul judecătoresc nu corespunde tuturor normelor de drept, nu este clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și nu răspunde expres la toate cerințele și obiecțiile formulate de către apelantă.

Deci, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

Or, ceea ce este important și asigură motivarea hotărârii judecătorești în accepțiunea normelor procesuale este examinarea pretențiilor deduse instanței învestite cu soluționarea cauzei, care trebuie să se prezinte într-o înlănțuire logică a faptelor și regulilor de drept pe baza cărora s-a ajuns la concluzia prezentată în dispozitiv, numai în această ipoteză partea având convingerea că cererile sale au fost analizate de instanța de judecată și, în același timp, poate verifica concordanța măsurilor dispuse cu situația de fapt și legea aplicabilă raportului juridic litigios.

Prin urmare, lipsa examinării unui motiv golește de conținut o garanție a dreptului la un proces echitabil, greșeală de judecată ce poate fi corectată prin retractarea hotărârii și rejudecarea cauzei sub aspectele omise a fi cercetate.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel, urmează să țină cont de cele menționate și de a supune aprecierii solicitările din cererea de apel, în raport cu argumentele și probele prezentate de părți.

Astfel, din considerentele menționate Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Beregoi (Covrig) Tatiana, a casa încheierea și decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1), lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Beregoi (Covrig) Tatiana.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020 prin care s-a respins ca neîntemeiat demersul înaintat de Beregoi (Covrig) Tatiana privind numirea unei expertize tehnice.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2020, adoptată în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Beregoi (Covrig) Tatiana împotriva Beregoi Gheorghe privind partajul averii comune în devălmășie și cererea reconvențională depusă de Beregoi Gheorghe împotriva lui Beregoi (Covrig) Tatiana privind recunoașterea dreptului de proprietate la ½ cotă parte din imobil, cu atribuirea în natură, cu trimiterea cauzei pentru rejudecare în ordine de apel, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari